

ATEX inventarisatie GZP bedrijven

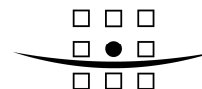
Productschap Akkerbouw

15 mei 2008

Definitief rapport

9T0821.01

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND B.V.
MILIEU

Boschveldweg 21
Postbus 525
5201 AM 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 687 41 11 Telefoon
073-6120776 Fax
info@den-bosch.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Inventarisatie naar de status en behoeften
van granen en zaden verwerkende bedrijven
op het gebied van explosiegevaar (ATEX)

Verkorte documenttitel ATEX inventarisatie GZP bedrijven
Status Definitief rapport
Datum 15 mei 2008
Projectnaam HPA ATEX-project
Projectnummer 9T0821.01
Opdrachtgever Productschap Akkerbouw
Referentie 9T0821.01/R00001/902273/DenB

Auteur(s) Ing. P.W. de Waard
Collegiale toets Ir. T.P. Tersmette
Datum/paraaf
Vrijgegeven door Ing. P.W. de Waard
Datum/paraaf

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
2	METHODE	2
	2.1 Criteria	2
	2.2 Doelstelling	2
	2.3 Aanpak	3
3	BEVINDINGEN PER SECTOR	4
	3.1 Graanhandel	4
	3.2 Meelfabriek	4
	3.3 Producenten bakkerijgrondstoffen	5
	3.4 Bakkerij (grootbedrijf)	5
	3.5 Bakkerij (MKB)	6
	3.6 Mouterij	6
	3.7 Brouwerij	7
	3.8 Koek en snoep	8
	3.9 Overige	8
4	CONCLUSIE	9
5	AANBEVELING	10
	5.1 ATEX-code	10
	5.2 Realisatie	11
	5.3 Implementatie	11

1 INLEIDING

Het Productschap Akkerbouw behartigt de sectoroverschrijdende taken op onder andere ARBO-gebied voor bedrijven uit de Granen-Zaden-Peulvruchten industrie (GZP-bedrijven). Een werkgroep van het Productschap Akkerbouw richt zich onder andere op de verplichtingen van bedrijven op het gebied van explosiegevaar. De bedrijven in de GZP-sectoren hebben te maken met regelgeving op het gebied van explosiegevaar, de zogenaamde ATEX-richtlijnen. Opmvolging van deze regelgeving blijkt in de praktijk voor bedrijven veelal lastig te zijn.

Er zijn hulpmiddelen ontwikkeld voor bedrijven om een wettelijk verplicht explosieveiligheidsdocument op te stellen, de ATEX-manager. Deze hulpmiddelen zijn echter niet sector-specifiek en worden niet of slechts beperkt toegepast in de GZP-bedrijven. Bovendien zorgt een explosieveiligheidsdocument nog niet dat de situatie in de praktijk ook daadwerkelijk veilig is.

In dit onderzoek is nagegaan hoe bedrijven in de GZP-sectoren invulling hebben gegeven aan hun ATEX-verplichtingen. Ook is geïnterviewd wat de behoeften op dit gebied zijn binnen de bedrijven en hoe deze bedrijven op een goede manier ondersteund kunnen worden bij de invulling van de verplichtingen ten aanzien van explosiegevaar.

In hoofdstuk 2 is de methode van aanpak beschreven. De bevindingen zijn per sector in hoofdstuk 3 weergegeven en de conclusie en aanbevelingen staan in hoofdstuk 4 en 5.

2 METHODE

2.1 Criteria

De voorschriften voor explosieveiligheid binnen de EU zijn opgenomen in twee ATEX richtlijnen:

- ATEX 95: stelt eisen aan installaties en is met name van toepassing op fabrikanten van systemen en apparaten;
- ATEX 137 is van toepassing op werkplekken waar personen werken in een potentieel explosieve omgeving en is opgenomen in het Arbeidsomstandigheden besluit Stbl 2003-268.

Bij explosiegevaar kan het zowel om stofexplosie- als gasexplosiegevaar gaan.

Het doel van de ATEX 137 is om een veilige werkplaats te bereiken. Op basis van deze regelgeving is het voor bedrijven verplicht om een explosieveiligheidsdocument (EVD) op te stellen. Een zonering van gebieden met een explosieve atmosfeer maakt hier onderdeel van uit. Alle werkplekken dienen sinds 1 juli 2006 veilig te zijn. Daarvoor is het doorgaans niet alleen nodig om de risico's in een EVD vast te leggen, maar ook om op basis van een risico-analyse tot maatregelen te komen.

Deze maatregelen kunnen zich richten op het voorkomen of beperken van explosieve atmosferen ofwel het beperken van zones waar een explosie kan optreden. Tevens kunnen maatregelen worden toegepast die gericht zijn op het voorkomen dat een explosieve atmosfeer ontstoken wordt en daadwerkelijk tot ontploffing komt. Tot slot kunnen maatregelen worden getroffen om bij een explosie de gevolgen te beperken.

2.2 Doelstelling

Er bestaat bij het Productschap Akkerbouw een concrete behoefte om de betreffende sectoren zodanig te ondersteunen dat zij voldoen aan de ATEX-richtlijnen en dat de explosieveiligheid binnen de bedrijven verbetert. De manier waarop invulling wordt gegeven aan die behoefte moet effectief en efficiënt zijn. Effectief in de zin dat de explosieveiligheid daadwerkelijk toeneemt en efficiënt in de zin dat met beperkte inspanningen vanuit het Productschap Akkerbouw én vanuit de betreffende bedrijven een zo groot mogelijk resultaat wordt bereikt.

Er bestaat nog geen concreet beeld over de manier waarop dat bereikt zou moeten worden. De doelstelling van het onderzoek is daarom tweeledig:

- 1/ Het eerste doel is om de mogelijkheden en de behoeften voor een specifieke ATEX-aanpak, per sector, te inventariseren en om op basis daarvan een ATEX-aanpak uit te werken en geaccepteerd te krijgen.
- 2/ Het tweede doel is de gekozen ATEX-aanpak in de praktijk te realiseren en binnen de GZP sectoren de explosieveiligheid te verbeteren en aantoonbaar te voldoen aan de ATEX-regelgeving.

Het hier beschreven onderzoek richt zich op de eerste doelstelling. Het onderzoek is er niet op gericht om na te gaan of en in hoeverre bedrijven in de verschillende sectoren aan de ATEX-verplichtingen voldoen.

2.3 Aanpak

De sectorvertegenwoordigers uit de werkgroep van het Productschap Akkerbouw hebben uit hun achterban een, zomogelijk representatief, bedrijf geselecteerd. Samen met de sectorvertegenwoordiger is een bezoek gebracht aan het bedrijf. Tijdens dat bezoek zijn de volgende aspecten geïnterpreteerd:

- de toepassing en toepasbaarheid van de generieke ATEX-manager;
- het kennisniveau op het gebied van explosiegevaar binnen de bedrijven;
- de behoefte en noodzaak om zelfstandig invulling te kunnen geven aan de ATEX-verplichtingen;
- de explosierisico's binnen de betreffende bedrijven;
- de overeenkomsten in de gebruikte grondstoffen, technieken, installaties en werkmethoden en daarmee in de explosierisico's tussen de verschillende bedrijven binnen de sector.

Tijdens de bezoeken is met de bedrijven en de sectorvertegenwoordiger gesproken over de meest efficiënte en effectieve manier om de invulling van de ATEX-verplichtingen te verbeteren. Voor zover beschikbaar zijn rapporten, onderzoeken en explosie veiligheidsdocumenten van bedrijven doorgenomen.

Tijdens de bedrijfsbezoeken zijn enkele leveranciers genoemd die in de betreffende sectoren veel installaties leveren en hebben geleverd. Met drie leveranciers is contact opgenomen. Uit deze contacten blijkt dat deze leverancier de behoefte van bedrijven herkennen om meer eenduidigheid te krijgen ten aanzien van de maatregelen die op basis van ATEX vereist zijn. Ook (organisatorische) maatregelen op het gebied van gebruik en onderhoud spelen hierbij een rol. Over de noodzaak van bepaalde maatregelen ontstaat in sommige gevallen discussie tussen de leverancier en de klant. Deze discussie en het beoogde veiligheidsniveau hebben ook invloed op de CE-markering. De leveranciers zijn bereid om een bijdrage te leveren bij het vaststellen van objectieve criteria op sectorniveau.

Tot slot is er contact geweest met de arbeidsinspectie over hun visie op stofexplosiegevaar en de manier waarop bedrijven aan de verplichtingen zouden moeten voldoen. Dit contact heeft plaatsgevonden in januari 2008, voorafgaand aan de ronde die de Arbeidsinspectie binnen de bakkerij-sector heeft uitgevoerd en in april 2008, op het moment dat deze rondgang voor een belangrijk deel was uitgevoerd. Tijdens de rondgang van de Arbeidsinspectie stond ondermeer ATEX centraal. Direct na de presentatie van de bevindingen en aanbevelingen uit deze inventarisatie-studie is een overleg met de Arbeidsinspectie gepland. Wanneer de werkgroep van het Productschap Akkerbouw instemt met de aanbevelingen uit deze rapportage, zullen die als voorgestelde aanpak met de Arbeidsinspectie worden besproken.

3 BEVINDINGEN PER SECTOR

3.1 Graanhandel

In Nederland zijn circa 60 graanhandelaren aangesloten bij de Koninklijke Vereniging van Graanhandelaren. Van de totale handel ligt circa 40% bij particuliere bedrijven en circa 60% bij coöperatieve, doorgaans grotere bedrijven.

De Coöperatieve bedrijven hebben over het algemeen wel een explosie veiligheidsdocument, iets dat bij de particuliere bedrijven in mindere mate het geval is. Er is met name bij de particuliere bedrijven beperkte kennis aanwezig ten aanzien van explosiegevaar.

De aanwezige (grond)stoffen en de installaties komen binnen de verschillende bedrijven sterk overeen en zorgen ervoor dat er aandacht besteed dient te worden aan stofexplosiegevaar. Bij nieuwe installaties heeft kennis op het gebied van explosiegevaar veelal tot aanpassingen en maatregelen geleid. Er zijn echter ook nog relatief veel oudere installaties aanwezig die niet allemaal zijn aangepast aan de huidige inzichten.

Bij de particuliere bedrijven is de behoefte groot aan ondersteuning om een betere invulling te geven aan de ATEX verplichtingen. Een zelf toe te passen instrument voor het opstellen van een explosie veiligheidsdocument wordt niet als effectief gezien. Er is vooral behoefte aan praktische informatie.

3.2 Meelfabriek

In overleg met de sectorvertegenwoordiger is er besloten om geen bezoek te brengen aan een meelfabriek. Op basis van de contacten en ervaringen zijn onderstaande bevindingen vastgesteld.

In Nederland zijn er vier grotere meelfabrieken met in totaal zeven vestigingen. Kleine maalderijen, zoals (wind)molens vallen buiten de scope van dit onderzoek.

De bedrijven hebben een explosie veiligheidsdocument en de risico's binnen de bedrijven zijn al lang bekend, waardoor een zekere mate van bewustzijn en kennis aanwezig is.

Binnen de bedrijven bestaat geen behoefte aan verdere (collectieve) ondersteuning.

3.3 Producenten bakkerijgrondstoffen

In Nederland zijn er circa 18 producenten van bakkerijgrondstoffen, aangesloten bij de Vereniging van de Nederlandse Fabrikanten van Bakkerijgrondstoffen, NEBAFA. De sector kenmerkt zich door enkele grote bedrijven en een diversiteit in producten.

De grotere bedrijven hebben over het algemeen wel een explosieveiligheidsdocument. De kleinere hebben over het algemeen wel aandacht besteed aan stofexplosiegevaar, maar niet zo uitgebreid. Er is juist bij de kleinere bedrijven beperkte kennis aanwezig ten aanzien van explosiegevaar.

Binnen het gehele assortiment van deze sector liggen de risico's ten aanzien van stofexplosiegevaar bij droge / poedervormige grondstoffen en producten. Vloeibare producten, pasta's, spijzen, vruchten etc zijn niet relevant in het kader van stofexplosiegevaar. Door de combinatie van poedervormige producten, bulkopslag, mengen en pneumatisch transport ontstaan er risico's. Deze risico's zijn binnen de bedrijven die deze producten verwerken en produceren sterk vergelijkbaar.

Met name bij de kleinere bedrijven is er behoefte aan ondersteuning om een betere invulling te geven aan de ATEX verplichtingen. Een instrument op internet, waarmee zelfstandig een EVD opgesteld moet worden, wordt niet als effectief gezien. Er is behoefte aan praktische informatie.

3.4 Bakkerij (grootbedrijf)

In Nederland zijn circa 65 industriële bakkerijen die nagenoeg allemaal zijn aangesloten bij de Nederlandse Vereniging voor de Bakkerij (NVB). Er zijn drie organisaties, te weten:

- Bakkersland (17 bakkerijen);
- Bake Five (15 bakkerijen);
- Kamps (7 bakkerijen).

De overige bedrijven zijn zelfstandig.

Nagenoeg alle bakkerijen hebben een explosieveiligheidsdocument laten opstellen. Binnen de bedrijven is bij enkele personen kennis aanwezig van ATEX. In een bredere kring en zeker op de werkvloer is de kennis van explosiegevaar beperkt.

Wat poedervormige grondstoffen in bulk betreft bestaan er risico's met betrekking tot stofexplosiegevaar vanaf de ontvangst tot in de deegkuip. Nieuwe installaties worden doorgaans veilig uitgevoerd en op basis van de opgestelde explosieveiligheidsdocumenten zijn er maatregelen getroffen. Het realiseren van de resterende maatregelen en het actueel houden en in de praktijk toepassen van de EVD's is een punt van aandacht.

Binnen de bedrijven is vooral behoefte aan objectieve criteria ten aanzien van de noodzaak en de uitvoering van maatregelen. Deze objectieve criteria kunnen gebruikt worden om in contacten met leveranciers helderheid te verschaffen. Ook kunnen de criteria gebruikt worden om te toetsen of op praktisch niveau wordt voldaan aan de ATEX verplichtingen. Tot slot is er behoefte aan een manier om de EVD's actueel te houden.

3.5 Bakkerij (MKB)

In Nederland zijn er circa 2000 bakkerijen. De omvang van de bedrijven varieert van relatief grootschalig, gelegen op een bedrijventerrein met levering aan diverse (eigen)winkels en afnemers tot kleine bedrijven met één winkel en een beperkte productie. Naar verwachting hebben circa 150 bakkerijen geen silo-installatie.

Doorgaans beschikken de bedrijven niet over een explosie veiligheidsdocument. Ook de kennis is relatief beperkt en voor informatie zijn de bedrijven doorgaans afhankelijk van leveranciers.

Bij de kleinste bakkerijen, waar geen bulkopslag plaatsvindt en geen pneumatisch transport, is het risico van stofexplosiegevaar verwaarloosbaar. Doordat de installaties bij de overige MKB-bakkerijen in essentie overeenkomen met die in het grootbedrijf, zijn de risico's ook vergelijkbaar. Er is echter verschil in de schaalgrootte en de mate waarop binnen de bedrijven aandacht is besteed aan de risico's. Ook het feit dat meerdere functies in één ruimte worden gecombineerd en de korte afstand tussen installaties heeft invloed op de risico's.

De bedrijven hebben behoefte aan externe ondersteuning om samen met hen het EVD op te stellen. De maatregelen dienen helder en concreet aangegeven te worden en bij de uitvoering dient ondersteuning verleend te worden. Op basis van objectieve criteria dient, bij voorkeur periodiek, bepaald te worden of aan de eisen wordt voldaan.

3.6 Mouterij

In Nederland zijn vier grote mouterijen. De mouterijen behoren tot grote brouwerijen of zijn onderdeel van een grotere organisatie. De mouterijen zijn georganiseerd in de Sociëteit der Nederlandse Mouters, aangesloten bij het centraal brouwerij kantoor CBK.

De mouterijen hebben een explosie veiligheidsdocument en binnen de bedrijven is relatief veel kennis aanwezig ten aanzien van explosiegevaar. Voor deze kennis zijn de bedrijven wel sterk afhankelijk van de informatie van leveranciers.

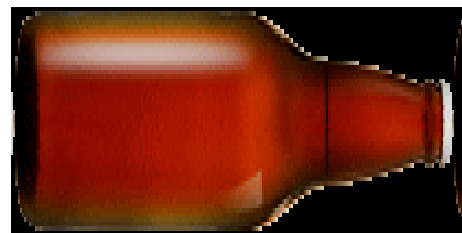
Niet de gerst zelf, maar het stof is relevant in het kader van stofexplosiegevaar. Vooral bij de reiniging en het pneumatisch transport wordt het stof in een mengsel gebracht met lucht.

Deels worden installaties toegepast die zijn ontworpen voor de invoering van ATEX. In het kader van de risico-analyse voor het EVD is inzichtelijk gemaakt in hoeverre nog maatregelen getroffen moeten worden.

Er is behoefte aan objectieve criteria, waarbij men niet afhankelijk is van de informatie van leveranciers. Deze objectieve criteria kunnen binnen de bedrijven gebruikt worden om na te gaan of aan alle eisen wordt voldaan. Tevens zijn dergelijke criteria een goede basis voor externe beoordelingen. Omdat er al relatief veel kennis aanwezig is, is er geen behoefte aan een voorlichtingscampagne, wel is er behoefte om ATEX in de juiste context te plaatsen en de relatie met machineveiligheid helder te maken.

3.7 Brouwerij

In Nederland zijn acht brouwerijen aangesloten bij het centraal brouwerij kantoor CBK. Van deze brouwerijen kunnen er vier als groot worden betiteld, met meerdere productievestigingen. Naast de leden van het CBK zijn er circa 60 micro-brouwerijen bekend.

De brouwerijen die aangesloten zijn bij het CBK hebben een explosieveiligheidsdocument en bij de vier grote brouwerijen is relatief veel kennis aanwezig ten aanzien van explosiegevaar. Voor deze kennis zijn de bedrijven wel sterk afhankelijk van de informatie van leveranciers. Tevens is het actueel houden van het explosieveiligheidsdocument lastig.

Bij de micro-brouwerijen waar geen bulkopslag plaatsvindt en geen pneumatisch transport, is het risico van stofexplosiegevaar verwaarloosbaar. Niet de gerst zelf, maar met name het stof is relevant in het kader van stofexplosiegevaar. Met name bij de reiniging en het pneumatisch transport wordt het stof in een mengsel gebracht met lucht. Deels worden installaties toegepast die zijn ontworpen voor de invoering van ATEX. In het kader van de risico-analyse voor het EVD is inzichtelijk gemaakt in hoeverre nog maatregelen getroffen moeten worden.

Er is behoefte aan objectieve criteria, waarbij men niet afhankelijk is van de informatie van leveranciers. Deze objectieve criteria kunnen binnen de bedrijven gebruikt worden om na te gaan of aan alle eisen wordt voldaan en tevens om het explosieveiligheidsdocument actueel te houden. Ook zou de informatie en de vastgestelde criteria gebruikt kunnen worden voor scholing binnen het bedrijf.

3.8 Koek en snoep

Het bezoek aan een bedrijf uit deze sector heeft nog niet plaatsgevonden. Wel is er contact geweest met de sector-vertegenwoordiger en met een bedrijf uit deze sector. Naar verwachting komt de situatie in hoofdlijnen overeen met die in de industriële bakkerijen. De Arbeidsinspectie heeft in 2008 een inspectieronde gepland binnen deze sector. In die inspectieronde zal ATEX één van de speerpunten zijn.

3.9 Overige

Conform afspraak zijn er nog geen bedrijven bezocht in de sector zetmeel en glucose en de sector van de landbouwzaaizaden. Over de status en de behoeften ten aanzien van ATEX in deze sectoren kan derhalve ook geen uitspraak worden gedaan.

4 CONCLUSIE

Tijdens de bezoeken en de verdere inventarisatie is gebleken dat er op het gebied van explosiegevaar verschillen bestaan tussen de onderzochte sectoren. Deze verschillen liggen vooral in het type installaties, de aanwezige kennis en de mate waarin invulling is gegeven aan de ATEX verplichtingen. Er zijn echter ook veel overeenkomsten. Die liggen voornamelijk op het gebied van de behoeften. Dit maakt het mogelijke om met één aanpak te komen voor alle sectoren. De inhoud zal per sector verschillen, maar de aanpak kan in hoofdlijnen gelijk blijven. In de aanbevelingen is die aanpak verder uitgewerkt.

De bedrijven in de verschillende sectoren kenmerken zich door een pragmatische werkwijze en de behoefte aan een concrete aanpak. Het explosieveiligheidsdocument is daarbij geen doel op zich maar een middel om het beoogde niveau van explosieveiligheid te bereiken. Een geopperde internet tool waarmee bedrijven hun eigen explosieveiligheidsdocument kunnen opstellen, wordt binnen de sectoren niet zinvol geacht. Bedrijven met een veiligheidsdocument worden hiermee niet geholpen en bedrijven die het document nog moeten opstellen hebben juist behoefte aan een vorm van ondersteuning die beter aansluit bij de werkwijze van het bedrijf.

Er is behoefte aan objectieve en specifieke informatie over explosiegevaar in de betreffende sectoren en concrete criteria ten aanzien van noodzakelijke maatregelen en voorzieningen. Voor informatie zijn veel bedrijven momenteel afhankelijk van de leveranciers van machines en installaties en binnen de sectoren is onvoldoende inzicht of de risico's en daarmee de benodigde maatregelen niet onder- of overschat worden. Deze constatering leidt tot de gedachte dat de sectoren veel baat hebben bij een aanpak waarbij informatie en objectieve criteria beschikbaar worden gesteld.

Het aanreiken van informatie en objectieve criteria voor de sector geeft de bedrijven houvast bij het treffen van maatregelen en het doen van investeringen. Ook wordt op deze wijze eenduidige informatie verstrekt en het kennisniveau, daar waar nodig, verhoogd. Tevens is het een basis voor een periodieke interne controle of voldaan wordt aan de ATEX verplichtingen. Bedrijven met een explosieveiligheidsdocument kunnen de criteria gebruiken voor het periodiek checken en actualiseren van hun explosieveiligheidsdocument en de informatie kan gebruikt worden voor een gerichte interne training van medewerkers.

Bedrijven die nu nog geen explosieveiligheidsdocument hebben, missen veelal de kennis om dit zelfstandig op te stellen. Externe deskundige partijen kunnen aan de hand van de op sector niveau opgestelde informatie en criteria voor deze bedrijven een explosieveiligheidsdocument opstellen en vaststellen welke maatregelen getroffen dienen te worden. Het voordeel van de opgestelde criteria is dat, onafhankelijk van de externe partij, binnen de sectoren een uniform veiligheidsniveau wordt bepaald.

Externe partijen, waaronder certificerende instanties en de overheid kunnen de opgestelde criteria gebruiken voor de beoordeling van de explosieveiligheid binnen de bedrijven. Wanneer vooraf overeenstemming is bereikt over deze criteria, krijgen deze een bepaalde status en scheppen ze de duidelijkheid waaraan behoefte is binnen de bedrijven.

5 AANBEVELING

De vraag is hoe op een goede wijze op sectorniveau een risico-analyse uitgevoerd kan worden en hoe dat kan leiden tot objectieve criteria. Dit vraagstuk sluit goed aan bij de benadering zoals die heeft plaatsgevonden op het gebied van voedselveiligheid (HACCP). Om invulling te geven aan de verplichtingen ten aanzien van HACCP zijn voor diverse sectoren een HACCP- of hygiëncode opgesteld. Daarin is op sectorniveau een risicoanalyse uitgevoerd en zijn de kritische beheerspunten (CCP's) bepaald. Tevens zijn zowel technische als organisatorische criteria uitgewerkt waaraan bedrijven moeten voldoen. Bedrijven die volgens de code werken voldoen aan de HACCP-verplichtingen uit de Warenwet.

Bedrijven die niet volgens de code werken zijn wettelijk verplicht om een eigen HACCP-systeem te ontwikkelen. De code is geaccepteerd door de Adviescommissie Warenwet van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en controle vanuit de overheid is gebaseerd op de code. De aanpak met de HACCP- of hygiëncodes is in verschillende sectoren succesvol gebleken en blijkt zelfs een basis te kunnen zijn voor vrijwillige beoordeling en certificering.

Het fenomeen van een sector-code is bekend binnen de GZP-bedrijven en blijkt in de praktijk dus succesvol te zijn. Dit is een goede basis voor een sector-specifieke ATEX-code. Om die reden wordt aanbevolen om per sector een ATEX-code op te stellen en die ter acceptatie aan de Arbeidsinspectie voor te leggen. Een dergelijke ATEX-code kan de volgende onderdelen bevatten:

- ATEX informatie;
- Technische installaties, zonering en maatregelen;
- Organisatorische aspecten;
- Checklist voor maatregelen.

5.1 ATEX-code

ATEX informatie

Door de bedrijven in de sectoren is aangegeven dat er vanuit gegaan dient te worden dat er geen voorkennis is ten aanzien van ATEX. In een algemeen informatief deel dient daarom voldoende basiskennis overgebracht te worden. Deze omvat op hoofdlijnen kennis van de regelgeving en van het fenomeen explosiegevaar. Deze informatie dient gerelateerd te zijn aan de betreffende sectoren en alleen die aspecten te bevatten die voor de betreffende sectoren relevant zijn.

In dit deel dient helder te worden voor welke bedrijven de code bedoeld is en dus voor welke bedrijven geen zonering en risicobeoordeling noodzakelijk is.

Technische installaties, zonering en maatregelen

Per installatie dient ingegaan te worden op de explosiegevaren. Als eerste worden de meest voorkomende installaties beschreven, inclusief de verschillen m.b.t. explosiegevaar. Vervolgens wordt de zonering vastgesteld, zowel binnen de installatie als in de omgeving van de installatie. Tot slot worden maatregelen aangegeven die noodzakelijk zijn om de risico's te beperken óf die mogelijk zijn om de zonering en daarmee eventueel noodzakelijke maatregelen te beperken.

Doormiddel van het aankruisen van de situatie die voor het betreffende bedrijf van toepassing is, wordt de bedrijfsspecifieke situatie vastgelegd.

Organisatorische aspecten

Naast technische aspecten spelen ook organisatorische aspecten en gedrag een belangrijke rol bij het beheersen van explosiegevaar. Deze aspecten dienen beschreven te worden en aangegeven dient te worden hoe bedrijven concreet invulling kunnen geven aan deze aspecten om te komen tot een voldoende hoog beschermingsniveau.

Checklist voor maatregelen

Nu de criteria ten aanzien van technische en organisatorische maatregelen zijn uitgewerkt kan op basis hiervan beoordeeld worden of het bedrijf hieraan voldoet. De checklist kan kort en overzichtelijk blijven, omdat voor meer gedetailleerde informatie over het criterium verwezen wordt naar eerdere onderdelen uit de code. De checklist kan periodiek / jaarlijks ingevuld worden en geeft een overzicht van de onderdelen die (nog) niet in orde zijn. Er kan een directe koppeling worden gemaakt naar een overzicht met actiepunten. Wanneer het bedrijf daar zelf de uitvoeringsdatum aan koppelt is tevens een plan van aanpak opgesteld.

5.2 Realisatie

Mede vanwege de inspanningen van de Arbeidsinspectie is de behoefte aan ondersteuning bij bakkerijen het grootste. Aanbevolen wordt daarom om als eerste een ATEX-code op te stellen voor de bakkerij-sector.

5.3 Implementatie

Net als de inventarisatie dient het opstellen van de ATEX-code in nauw overleg met de bedrijven en de vertegenwoordigers van de betreffende sectoren plaats te vinden. Om op voldoende draagvlak binnen de sectoren te kunnen rekenen dient de ATEX-code voor definitieve vaststelling beoordeeld te worden en eventueel voorzien te worden van commentaar. De definitieve versie van de ATEX-code kan op een bestaande sector-bijeenkomst gepresenteerd worden. Daarnaast dient in vakbladen en andere in de sector gebruikelijke media aandacht besteed te worden aan de ATEX-code, zodat bedrijven op de hoogte zijn van de ATEX-code en de status ervan. Speciale bijeenkomsten organiseren om de ATEX-code te presenteren wordt niet zinvol geacht. Aanvullende en meer individuele ondersteuning aan bedrijven, zoals cursussen en externe ondersteuning bij het hanteren van de ATEX-code en eventuele vrijwillige beoordeling of certificering kan afhankelijk van de behoefte per sector verder ingevuld worden.